

**Dr Gergely Sándor CsC, ny. tudományos tanácsadó
Eszterházy Károly Egyetem**

Stratégia a kevésbé képzettek tömeges és tartós foglalkoztatására

**A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XV.
VÁNDORGYŰLÉSE**

**Dualitások a regionális tudományban
Mosonmagyaróvár, 2017. október 19–20.**

*Madár a repülésre, ember a munkára
született.*

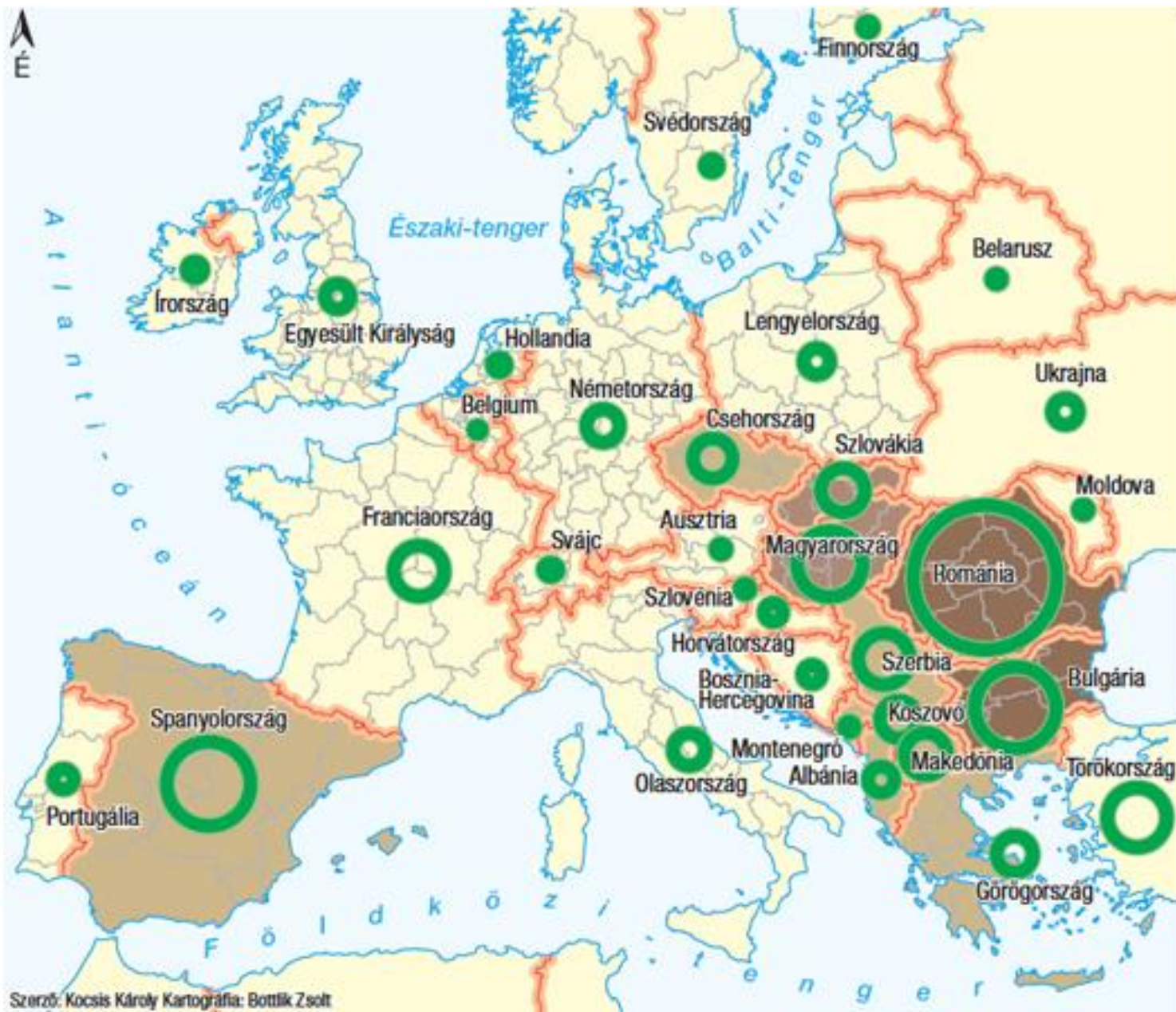
(magyar közmondás)

■ Tartalom

- **Romák Európában és Magyarországon.**
- **Roma foglalkoztatás, munkanélküliség**
- **Roma integráció és foglalkoztatás**
- **Képzetlenek foglalkoztatása 3 országban**
- **Roma Foglalkoztatási Stratégia**
- **Patrónus szociális Szövetkezeti Rendszer**

- (F10, 11, statisztikák Kincses Áron:Foglalkoztatottság összefüggései a szegénységgel és roma aspektusai, 2015. április 22. Budapest, MTA,)

Romák Európában és Magyarországon

É

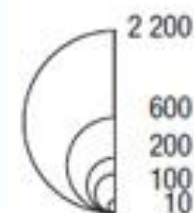
Cigányok (romák) Európában

Méretarány

0 100 200 300 400 500 km

Jelmagyarázat

A cigány (roma) lakosság száma (1000 fő)

A cigány (roma) lakosság aránya (%)

Romák Magyarországon

- 2001 népszámlálás: 204393fő=2% (1980-ben 2x ennyi)
- 2011 népszámlálás: 315583fő=3,2%
- Kutatók szerint: 750-900ezer fő=7,5-9%
- Roma vezetők szerint:1-1,1millió fő
- 1893. népszámlálás: mai Magyarország területén 67 ezer roma élt
- 2050-re 2millió roma(Pokol B.2015), Magyarország összes lakos 7,6 millió fő (ENSZ)

¶

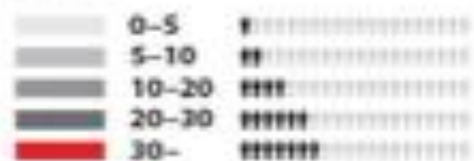
Forrás: KSH, 2013. ¶

¶

A 2011. évi népszámlálás szerint a roma lakosság 1,001–2,000%-os arányban van jelen 300 településen, 2,001–3,000%-ot képvisel 238 településen, 3,001–5,000% közötti az aránya 267 településen, 5,001–10,000% között van az aránya 410 településen és 10,001–98,616%-os a roma lakosok aránya 607 településen. ¶

Roma tanulók becsült aránya megyénként

százalék

Forrás: MNO, Papp Zoltán Adatok szűrésével az (MNO 2013), az adatok helyi adatok alapján / MNO

Fotó: MNO grafika

Forrás: Tompos Á. 2015: 11

Roma foglalkoztatás, munkanélküliség

Munkanéveltség okai a romáknál napjainkban

- **Romáknak 1990.-ig** főként nagyiparban, nagyüzemi mezőgazdaságban munkahely, ezek tönkrementek, tudás tapasztalat másutt alig hasznosítható, 5,3millióról 3,8millió munkahely fő vesztesek a falusiak és a romák, 1980-as évek roma férfiak 93%-ának munka, jelenleg 22-26%. Roma társadalom 50 évet zuhant vissza.
- **Hagyományos roma foglalkozásokhoz** az új kapitalizmusban nincs visszaút.
- **Iskolázatlanság** (szakma is kevés lenne, de általános is alig, fellazított tanulási kötetelmek 1990 után).
- **Többség apró falvakban lakik** (hátrányos helyzetű településeken olcsó a lakás, de nincs munka).
- **Jog és kötelesség disszonancia.** Munka helyett segély vs közmunka, gyermek, mint megélhetési forrás. A tanulás, tudás, magán tulajdon, társadalmi hierarchia alul értékelése.
- **Többségi társadalom** nem ismerte fel: a jövő forog kockán.
- **Hatástalan, vagy látszat integráció.**

Roma integráció és foglalkoztatás

Roma integráció helyzete

- Sikeres példák (zenész romák, értelmiség, szakmunkások)
- Történelmi előzmények
- Mentalitás és attitűdök
- Tanulás, tudás az értékrendben
- Magántulajdon az értékrendben
- Szegénység kultúrája
- A többségi társadalom szerepe

Roma integráció területei

- *Gazdasági*
- *Környezeti*
- *Társadalmi*
- *Kulturális hibridizáció*

Képzetlenek foglalkoztatása Norvégiában, Olaszországban és Magyarországon (F: Köllő János 2014) I.

-posztoszocialista országok kudarcot vallottak a képzetlenek foglalkoztatási arányában, elmaradnak a nyugat-európai országok átlagától.

-államszocializmus lerombolta a kisvállalkozásokat, tönkretette a felnőttkori tudásfelhalmozás és készségfejlesztés intézményeit, főként a civil és vallási közösségeket, ahol a különböző társadalmi helyzetűek találkozhatnak és tanulhatnak egymástól

-a nagy szervezetek kevésbé tűrik a készség hiányt az írásbeliség és a formális kommunikáció terén.

-húsz főnél kisebb vállalkozásokban dolgozó iskolázatlanok aránya Lengyelországban 46%, Csehországban 17%, Magyarországon 27%, Olaszországban viszont 57%.

-képzetlenek munkanélküliségi rátája Norvégiában 6%, Olaszországban 15%, Magyarországon 36%-os volt 2012.-ben

-olvasási és dokumentumértési teszteredmények norvégok a maximum 500 pontból 258-at, a magyarok 240, az olaszok 204 pontot értek el. Ez 15-20%-kal marad el az iskolázottak eredményétől.

-alacsony végzettségűek foglalkoztatási rátája Magyarországon 33,5%, Olaszországban 48,7%, Norvégiában 69,6%, ha mindkét nemet vizsgáljuk.

-nőknél Magyarország és Olaszország 28,8%, Norvégia 59,7%.

-férfiaknál Magyarország 39,0%, Olaszország 71,4%, Norvégia 78,7%.

Képzetlenek foglalkoztatása Norvégiában, Olaszországban és Magyarországon

(F: Köllő János 2014) II.

- *legbonyolultabb munkákat* az alacsonyan képzett norvég munkavállalók végzik, a legkevésbé szellemi munkaigényeseket a magyarok, az olaszok közepén helyezkednek el.
- *kisvállalati szektor* Olaszországban a legnagyobb, olasz eredmények alapvető oka az, hogy a *kisvállalkozások sikeresebben kezelik a tudáshiányt, az intenzív személyes kapcsolatok révén.*
- másik két országban jellemzően *nagyvállalati körből* jön a képzetlenek foglalkoztatási lehetősége
- *hazánkban a kisvállalati és önfoglalkoztató kör bővítése fogja elősegíteni a képzetlenek, foglalkoztatását is.*
- *Norvégia sikere a felnőttképzés, a felnőttkori informális tanulás és a civil integráció*
- *informális felnőttképzés: Norvégia 33%, olasz és magyar 6% alatt*
- *formális felnőttképzés: Norvégia 58%, olasz 29%, magyar 22%*
- *Norvégiában az alacsony iskolázottságúak 60%-a vesz részt legalább egy civil csoportban, és 50%-uk végez önkéntes munkát, az olaszoknál ez 22 és 19%, magyaroknál csak 12 és 14%.*

Megjegyzem: Magyarország a hátrányait a *tanító közmédia* segítségével is csökkentheti.

Hozzáteszem: az *egyházak közösségei* Magyarországon sok helyen jelentős támogatást nyújtanak, és ez növekedni fog.

Roma Foglalkoztatási Stratégia

Stratégia három Európai Unió ciklusra

- ❖ I. ciklus: 2018-2020
- ❖ II. ciklus: 2021-2027
- ❖ III. ciklus: 2028-2034.

A Roma Foglalkoztatási Stratégia foglalkoztatási szerkezete, 2018-2034

Megnevezés	Roma ezer fő	Nem roma ezer fő	Összesen ezer fő
Kertészet	50	15	65
Gyógynövény	9	2,7	11,7
Állattenyésztés	40	12	52
Helyi megújuló energia	10	3	13
Helyi ipar és újra iparosítás	105,14	24,86	130
Helyi és nem helyi szolgáltatás	100	30	130
Tőke - és munka vonzás szervezése	0,21	0,31	0,52
Helyi pénz	0,05	0,08	0,13
Belföldi kereskedelem	2,7	3,8	6,5
Export	0,1	0,16	0,26
Import	0,1	0,03	0,13
PSZSZ Központ és a PSZSZ vezetők	2,5	3,74	6,24
PATRÓNUSTAN	0,2	0,32	0,52
Összesen	320	96	416

Az első ciklus finanszírozása

- ❖ foglalkoztatási közteher kedvezmények;
- ❖ képzési-, továbbképzési-, átképzési kedvezmények;
- ❖ szabályozási egyszerűsítések, amelyeket később minden kisvállalkozás átvehet;
- ❖ Európai Unió céltámogatása a kísérleti magyar Roma Foglalkoztatási Stratégiához
- ❖ Európai Unió's nemzeti támogatások;
- ❖ állami támogatások;
- ❖ hazai, külföldi és nemzetközi szervezetek támogatásai;
- ❖ hazai és külföldi szakmai és pénzügyi befektetők beruházásai;
- ❖ szociális mikro hitelezés;
- ❖ kamattámogatásos hitelek
- ❖ a roma vállalkozók, vezetők, szakemberek és dolgozók részjegyei.
- *Első ciklus költségvetési hatása már pozitív: közfoglalkoztatás csökkentés, közel felére csökken a ciklus végére a romák segélyezése.*

Roma Foglalkoztatási Stratégia költsége

összesen: 4250,416 milliárd Ft

1. Tagi részjegyek: 0,416 milliárd Ft

5. Takarékos és/vagy hitelszövetkezeti kölcsön. Takarékbank és más bankok kölcsöne: 500 milliárd Ft

2. EU kohéziós alapokból támogatás: 1750 milliárd Ft

6. Helyi pénz: 30 milliárd Ft

3. Foglalkoztatási nemzeti támogatások 550 milliárd Ft

7. Hazai magán tőke: 320 milliárd Ft

4. Egyéb program támogatások és szabályozási előnyök: 450 milliárd Ft

8. Külföldi működő tőke: 650 milliárd Ft

Néhány viszonyszám

- **Egy munkahely létesítési költsége: 10,2 millió Ft**
- **A 4251 milliárd Ft 35,4%-a a 12 ezer milliárd Ft-nak, amelyet fejlesztésre 2014-2020 között felhasznál Magyarország Európai uniós és hazai forrásból, de a felhasználás 17 év.**
- **4251 milliárd Ft-ból 1490 milliárd Ft, 35% hazai és külföldi magán befektetőktől, pénzüintézetek hiteleiből és helyi forrásokból származik.**
- **$4251 - 1490 = 2761$ milliárd Ft: 17 = 162,4 milliárd Ft/év**

**Ne a nyávogó macskát keresd,
hanem azt, aki a farkát
szorongatja.**

(kínai közmondás)

Köszönöm a figyelmüket!